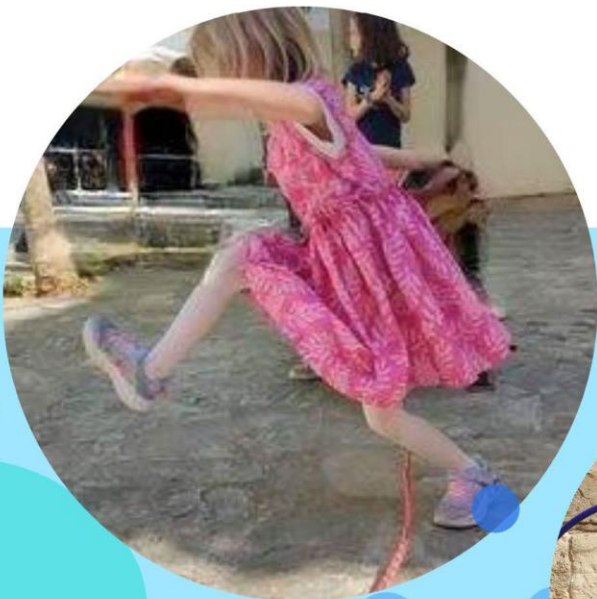

4^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Το εκπαιδευτικό παιχνίδι και η τέχνη
στην εκπαίδευση και στον πολιτισμό

4 & 5
Νοεμβρίου
2023

ΤΙΤΛΟΣ: ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΗ ΣΤΟ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΤΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Όνοματεπώνυμα:
Εμμέλεια – Δανάη Τσιώτη , Πετρούλα
Χαραλαμπίδου
email: edtsioti@gmail.com,
petroulaxara@yahoo.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

- ▶ Η παρουσίαση θα αφορά πώς από την περιπλάνηση στο μουσείο μπορούν οι μαθητές να πάρουν αφορμή από τα εκθέματα και να γράψουν τα δικά τους δημιουργικά κείμενα. Αρχικά, θα δοθεί το θεωρητικό πλαίσιο που θα περιλαμβάνει την περιήγηση των μαθητών στο μουσείο και στην συνέχεια θα γίνουν προτάσεις δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής. Οι δραστηριότητες θα απευθύνονται στην ηλικιακή ομάδα 10-12 χρόνων. Ξεκινώντας το εργαστήριο θα αρχίσουμε με μια σύντομη δημιουργική γνώριμια και σταδιακά θα οδηγηθούμε στο κυρίως μέρος του εργαστηρίου, της συγγραφής μιας ιστορίας. Στο τέλος του εργαστηρίου θα συζητήσουμε ομαδικά τις εντυπώσεις και τις ιστορίες μας. Σκοπός της παρουσίασης αυτή είναι πώς ο μαθητής μπορεί να πει την ιστορία ενός εκθέματος με έναν δημιουργικό τρόπο. Το έκθεμα με αυτόν τον τρόπο ζωντανεύει στα μάτια του μαθητή και ο μαθητής εκτός από επισκέπτης γίνεται και δημιουργός της δικής του ιστορίας και συνομιλεί με το έκθεμα. Με αυτόν τον τρόπο ο μαθητής θα αγαπήσει το μουσείο και θα αλληλεπιδρά με ενδιαφέροντα τρόπο με την ιστορία.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Οι μαθητές <<ποιητές >> και το έκθεμα ως ερέθισμα παραγωγής δημιουργικού κειμένου.

- ▶ << Δημιουργική γραφή >> σημαίνει πάνω από όλα δημιουργικό σβήσιμο.
Μίμης Σουλιώτης ,2012.
- ▶ Δημιουργείται μια σχέση διάδρασης μαθητών, μουσείου, λογοτεχνίας.
- ▶ Η δημιουργικότητα ακμάζει σε χώρους που δίνονται ευκαιρίες πειραματισμού και ανεξαρτησίας.
- ▶ Η αίσθηση που προκαλεί το περιβάλλον του μουσείου δημιουργεί τις κατάλληλες συνθήκες παραγωγής λογοτεχνικών κειμένων.
- ▶ Ο σκοπός είναι οι μαθητές να καλλιεργηθούν γνωσιακά, νοητικά και αισθητικά.

Θ ΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

- ▶ Δημιουργική γραφή και μουσείο :
- ▶ Τα μουσεία δεν είναι άπλα χώροι φύλαξης και προβολής εκθεμάτων μιας άλλης εποχής αλλά αντιθέτως είναι πεδία όπου τα νοήματα ανιχνεύονται και δομούνται.
- ▶ Ο επισκέπτης/ μαθητής μπαίνει στη διαδικασία να προσεγγίσει ξανά δημιουργικά το παρελθόν. Μέσω της δημιουργικής γραφής στο μουσείο οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να ανακαλύψουν ότι η ιστορία του παρελθόντος έχει ομοιότητες με τη δική τους.
- ▶ Ο επισκέπτης/μαθητής έχει τη δυνατότητα να διαπιστώσει την ευρύτητα των νοημάτων των εκθεμάτων.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ ΩΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

- ▶ Ορισμός: Η δημιουργική γραφή , ως όρος , αποτελεί προσπάθεια απόδοσης των ξενόγλωσσων όρων *creative writing* , *écriture creative*. Ο όρος χρησιμοποιείται σήμερα με διττή σημασία. Α) υπονοεί με την ικανότητα να ελέγχει και να δαμάζει κανείς τις δημιουργικές σκέψεις και να τις μετατρέπει σε γραφή Σουλιώτης (1995), αλλά εμπεριέχει στην ευρεία του σημασία και το σύνολο των διαφόρων εκπαιδευτικών πρακτικών και τεχνικών που στοχεύουν στην κατάκτηση συγγραφικών (λογοτεχνικών) δεξιοτήτων>>.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ ΩΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

- ▶ Η δημιουργική γραφή μπορεί να λειτουργήσει ως ένα σπουδαίο εργαλείο στον χώρο του μουσείου μέσα σε ένα εκπαιδευτικό πλαίσιο και να συγκροτήσει μια μέθοδο που θα συμβάλει σε μια διαδικασία παραγωγής και θα βοηθήσει στην οπτική γωνία των μαθητών.

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΘΑ ΑΠΟΚΤΗΣΟΥΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ

- ▶ Μέσα από την συγγραφή κειμένων αναπτύσσεται η προσωπική τους εμπλοκή με τα εκθέματα .
- ▶ Γίνεται κατανοητή η σημασία των γνώσεων, των εμπειριών και της φαντασίας, συναισθημάτων και μνήμης.
- ▶ Αναπτύσσονται οι δεξιότητες οπτικού γραμματισμού.

ΣΤΟΧΟΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

- ▶ Οι στόχοι του εργαστηρίου θα είναι εξής:
- ▶ Εξοικείωση των μαθητών με τους διαφορετικούς χώρους πολιτισμού. (μουσείο, υπαίθριος αρχαιολογικός, πινακοθήκη κ.ά.)
- ▶ Δημιουργία γέφυρας των σχολείων με τους χώρους πολιτισμού.
- ▶ Καλλιέργεια του καλλιτεχνικού ενστίκτου.
- ▶ Καλλιέργεια άμιλλας.
- ▶ Εκμάθηση ιστορίας μέσω ενός δημιουργικού τρόπου.
- ▶ Καλλιέργεια ενσυναίσθησης.
- ▶ Καλλιέργεια της κριτικής σκέψης.
- ▶ Καλλιέργεια της αισθητηριακής παρατήρησης.
- ▶ Γνωριμία με την ετερότητα (χρονική , ιστορική , πολιτισμική).

ΖΕΣΤΑΜΑ

- ▶ Φέρε μαζί σου ένα έκθεμα σε φωτογραφία και γράψε τι θα έλεγε αυτό για εσένα.
- ▶ Γράφω κάθετα το όνομα μου και με τα αρχικά γράμματα βρίσκω λέξεις και φτιάχνω μια ιστορία με τις λέξεις αυτές παρουσιάζουμε τον εαυτό μου.
- ▶ Σκέψου τρεις τίτλους για ταινίες με τις παρακάτω λέξεις: Άγαλμα, Αγγείο, Φύλακας

ΚΥΡΙΩΣ ΜΕΡΟΣ Α' ΜΕΡΟΣ

Πηγαίνεις στο μουσείο. Συναντάς αυτά τα δυο προσωπεία. Παρατήρησε τα μαλλιά τους, την έκφραση τους και στην συνέχεια γράψε τι νιώθει το καθένα. Τι χρώμα θα ήταν τα μαλλιά τους τα μάτια τους; Πώς πιστεύεις ήταν η τελευταία επίγεια νύχτα του; Στην συνέχεια γράψτε ένα φανταστικό διάλογο μεταξύ των δυο προσωπείων. Γράψε στο τέλος τι βλέπουν στο όνειρό τους

ΚΥΡΙΩΣ ΜΕΡΟΣ Β ' ΜΕΡΟΣ

- ▶ Σήμερα πηγαίνεις στο μουσείο. Διάλεξε ένα έκθεμα που σου αρέσει και σε εμπνέει και γράψε μια φαντάστικη ιστορία για τα εκθέματα του μουσείου.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

- ▶ Μια νύχτα στο μουσείο!!!
- ▶ Σε αυτό το σημείο τα παιδιά κάνουν περιήγηση στο μουσείο και διαλέγουν ένα άγαλμα από το μουσείο (έκθεμα) και το έκθεμα αυτό << ζωντανεύει >> στον σύγχρονο κόσμο και με αφορμή αυτό θα πρέπει να γράψουν μια περιπέτεια του. Ποιος το βοηθάει ; Ποιος μπαίνει εμπόδιο στα σχέδιά του; Ποια είναι η ιστορία του.
- ▶ Σε χαρτί του μέτρου γράψτε λέξεις σκόρπιες ή φράσεις και μετά δημιουργήστε ένα συλλογικό ποίημα για την εμπειρία σας στο μουσείο.

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΡΑΦΗΣ

- ▶ Σε έναν υπαίθριο αρχαιολογικό χώρο ακούω τους ήχους και γράφω ένα ποίημα . Δες τα χρώματα, νιώσε τον αέρα και γράψε ένα ποίημα.
- ▶ Ζωντανεύει το έκθεμα. Γράψτε μια συζήτηση που θα έκανες με το έκθεμα.
- ▶ Με αφορμή τον πίνακα από το Μινωικό Πολιτισμό διαλέξτε μια από τις γαλάζιες κυρίες και πείτε πώς επηρεάζει τη ζωή των υπολοίπων προσώπων; Πώς είναι η ζωή της κοπέλας και γράψε ένα γράμμα στο πρόσωπο.

ΠΟΙΗΜΑ

▶ -Άθως Δημουλάς, «Στο Μουσείο»

- ▶ «Το ακέφαλο άγαλμα, στημένο στη μέση της αίθουσας κοιτάζω. Απ' τα πόδια ώς το λαιμό, σπουδάζω τις λεπτομέρειες: το λυγισμένο
- ▶ κάπως γόνατο, το τεντωμένο χέρι, τους μυς του στήθους. Αλλάζω θέση κι απόσταση. Θαυμάζω στο σύνολο το σώμα. Και προσμένω
- ▶ από τη μια στιγμή ώς την άλλη (της φαντασίας η δύναμη μεγάλη όταν σε τούτο η τέχνη βοηθεί),
- ▶ ασύγκριτα προσθέτοντας κάλλη, στη θέση, απ' όπου λείπει, να φανεί υπέροχο, απολλώνειο, το κεφάλι.» (Πηγή: Σονέττα, 1953)

Διάλεξε πέντε λέξεις από το ποίημα και φτιάξε το δικό σου ποίημα για το μουσείο.

ΑΝΤΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΟΣ

- ▶ Κάποτε νόμιζα πως το σημαντικότερο εφόδιο ήταν το ταλέντο. Τώρα πιστεύω ότι ο νέος ή νέα (που ενδιαφέρονται να γράψουν) χρειάζεται να διαθέτουν ή να διδαχθούν την απέραντη υπομονή: να δοκιμάζουν και να ξαναδοκιμάζουν και πάλι να ξανά δοκιμάζουν , μέχρι να πετύχουν το σωστό αποτέλεσμα. Ακόμη , πρέπει να εκπαιδεύσουν τον εαυτό τους στη μηδενική ανοχή. Να σκίζουν και να πετάνε οτιδήποτε ψεύτικο, ανεξάρτητα από το πόσο μπορεί να αγαπούν εκείνη την σελίδα ή την παράγραφο. Το πιο σημαντικό βέβαια είναι η διεισδυτική ματιά, (...) γ περιέργεια που σε κάνει να αναρωτιέσαι, να συλλογίζεσαι , να προσπαθείς να ανακαλύψεις γιατί ο άνθρωπος κάνει αυτό που κάνει. Αν τα έχεις αυτά, τότε δεν νομίζω ότι το ταλέντο κάνει μεγάλη διαφορά , είτε το διαθέτει κανείς είτε όχι. (Γούλιαμ Φώνκερ 1957)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ▶ Σ. Γρόσδος , (2014).*Δημιουργικότητα και Δημιουργική Γραφή στην Εκπαίδευση*, εκδ. Πανεπιστημίου Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη
- ▶ D. Morley , P. Neilsen(2021) *Οδηγός Δημιουργικής Γραφής*, (επιμελ.Γ Βογιατζάκης), εκδ ΕΑΠ.Α.Ε, Αθήνα
- ▶ Κ. Κωστή *Σημειώσεις μαθήματος ιδέες για δημιουργική γραφή*
- ▶ Α. Συμεωνάκη και Β. Γράτζιου *Μουσείο και Δημιουργική Γραφή*
- ▶ Σ. Κιοσσές *Μουσείο, αφήγηση και δημιουργική γραφή*, <https://www.culturebook.gr/meletes-dokimia/mouseio-afigisi-kai-dimiourgiki-grafi-tou-spyrou-kiosse.html> ανακτήθηκε από 13.10.2023
- ▶ <http://11dim-kaval.kav.sch.gr/main/ten/masks.htm>
- ▶ https://www.google.com/search?q=kouros+new+york&tbm=isch&ved=2ahUKewjoxrnOt_CBAxWu7LslHfBID-kQ2-cCegQIABAA&oq=kouros+new+york&gs_lcp=CgNpbWcQAzIH
- ▶ <https://www.theacropolismuseum.gr/erehtheio-karyatida-kori>
- ▶ https://www.google.com/search?sca_esv=572849866&sxsrf=AM9HkKmlI_YW0QxMEGri306czzHzTmtrAQ:1697111678152&q=%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%83%CF%89%CF%80%CE%B5%CE%B9%CE%B1&tbm=isch&source=Inms&sa=X&ved=2ahUKewi0s